

bili zastopniki oblasti in univerze ter akademiki. Po govorih, v katerih je bila izrečena topla zahvala banski upravi, ki je s podporo omogočila ta skromni laboratorij, je prof. ing. Žnidaršič orisal naprave v laboratoriju, potem pa je sledil preizkus delovanja naprav.

UMRLI SO:

Katehet Pavel Zajc je umrl 15. januarja. Pokojnik se je rodil 24. junija 1877 v Sodražici. V mašnika je bil posvečen 1903. Potem je služboval kot kaplan in katehet po raznih krajih, nazadnje v Ljubljani. Bil je zelo priljubljen zlasti med mladino in med reveži zaradi svoje radodarnosti.

16. januarja je preminul višji šolski nadzornik Fran Gabršek. Rodil se je 1856 na Homcu pri Kamniku. Po odlično končanem učiteljskem študiju je služil kot učitelj po raznih krajih. 1885 je prišel v Krško, kjer je bil 10 let nadučitelj in okrajni šolski nadzornik. Tam je tudi ustanovil Učiteljsko pedagoško društvo za krški okraj. 1895 je bil pridružen ženskem učiteljskemu združenju v Ljubljani, kjer je ostal 3 leta, potem pa je postal voditelj II. mestne deške šole v Ljubljani. 1908 je postal okrajni šolski nadzornik za ljubljansko okolico in kamniški okraj, kar je ostal 11 let. Po prevratu je postal višji nadzornik za mariborsko oblast in Prekmurje. Zlasti vidno je pokojnikovo delo v pedagoški publicistiki in pri sestavljanju raznih šolskih knjig.

18. januarja je umrl Ivan Dachs, v 74. letu svoje starosti, bivši dolgoletni gostilničar v Florijanski ulici. Pokojnik je bil dalj časa občinski svetnik in upravni svetnik Mestne hranilnice ljubljanske. Za njegove zasluge ga je mestna občina imenovala za meščana ljubljanskega.

10. februarja je umrl na Golniku ing. Milan Šuklje, tajnik Zveze industrijcev. Pokojnik je bil sin umrlega politika in nekdanjega deželnega glavarja Frana Šukljeta in se je rodil v Wiener Neustadtu 18. junija 1881. Srednjo šolo je študiral na Dunaju, tehniko pa na Dunaju, v Pragi in Gradcu, kjer je diplomiral 1906. Potem je služboval po nekaterih zasebnih službah, nato v železniški službi, pred vojno pa je postal profesor Tehniške srednje šole v Ljubljani. 1919 je postal tajnik Zveze industrijcev in na tem mestu razvil vso živahnost svojega temperamenta. Zelo se je vedno zavzemal za znižanje davkov, za železniško zvezo št. Janž—Sevnica, Ljubljana—Sušak, med slednjima krajema tudi za cestno zvezo. Nad vse pa mu je bila pri srcu Dolenjska, v kateri je hotel dvigniti tujski promet.

13. februarja je preminul upokojeni polkovnik Alfonz Žerjav. Rodil se je 26. avgusta 1876 v Ložu. Po gimnaziji se je posvetil vojaški karieri in njegovo prvo službeno mesto je bilo pri 17. pešpolku v Celovcu. V svetovni vojni se je bojeval v Galiciji in na italijanski fronti, ob prevratu pa se je kot major ponudil novoformiranemu pešpolku v Ljubljani in z njim odhitel v Velikovec. Poverjeno mu je bilo poveljstvo nad obmejnimi formacijami za vzhodni del Koroške. S koroške fronte je bil poklican v Celje, nato pa je bil nekaj časa poveljnik vojnega okrožja v Otočcu. 1928 je stopil v pokoj in se stalno naselil v Ljubljani.

14. februarja je umrl Josip Stegu, veterinarski inšpektor kr. banske uprave. Pokojnik se je rodil 1875 v Ljubljani. Po končanih 6 razredih srednje šole se je vpisal na živinozdravniško visoko šolo na Dunaju, po nekaj letih službe pa je opravil maturo in pozneje postal doktor veterine. Služboval je kot deželni živinozdravnik v Mokronogu, kot okrajni v Zalcu, Dubrovniku in Makarski, potem pa je bil oskrbnik mestne klavnice v Ljubljani. Nato je služil še v Radovljici, v kmetijskem ministrstvu na Dunaju, med vojno pa je bil šef vojnega guvernerstva na Cetinju. Po prevratu je bil okrajni veterinar v Celju, pred petimi leti pa je zasedel mesto, na katerem ga je zatekla smrt.

26. februarja je izdihnil dr. Janko Kersnik, ravnatelj Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice. Pokojnik se je rodil 28. decembra 1881 na gradu Brdu kot sin našega velikega pisatelja Janka Kersnika. Po končanih juridičnih študijah se je posvetil najprej notariatu, 1910 pa je prešel k narodnem gospodarstvu in eno leto kasneje postal ravnatelj Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice. Sodeloval je pri nacionalizaciji mnogih podjetij. Bil je podpredsednik Zveze slovenskih zadrug, član nadzorstva Ljubljanske kreditne banke, uprave tvornice Peko, podpredsednik Združenih opekaren. Deloval je zlasti pri Družbi sv. Cirila in Metoda, kateri je bil dolgo blagajnik. Posebno v mlajših letih je z uspehom deloval v naši literaturi, veliko njegovih stvari je raztresenih po revijah in njegovo ime skrito pod psevdonimi. Omeniti je treba pokojnikovo veliko dobrosrčnost in darežljivost v socialne in kulturne namene.

LJUBLJANSKA KRONIKA

B O R I S W I D E R

JANUAR 1927

9. V opernem gledališču se je vršilo protestno zborovanje ljubljanske sekcije Združenja gledališčnih igralcev proti redukciji proračuna ljubljanskega Narodnega gledališča. Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki nacionalnih in kulturnih organizacij ter vseh slovenskih političnih strank, ki so s svojimi izjavami solidarno podprli borbo gledališčnih igralcev. Sprejete so bile resolucije, ki so bile poslane na merodajna mesta.

12. V Beogradu je umrl poslanik dr. Otokar Rybač. Pokojnik se je rodil v Postojni dne 12. septembra 1865. Ljudsko šolo, gimnazijo ter univerzo je končal na Dunaju. 1888 je vstopil kot pravni praktikant na deželnem sodišču v Trstu, 1890 je postal odvetniški koncipient, 1895 pa je odprl v Trstu svojo odvetniško pisarno. Skoraj takoj po svojem prihodu v Trst je živo posegel v politično borbo tržaških Slovencev in je bil 1900 izvoljen v tržaški občinski svet, v katerem je ostal do prevrata. 1907 je bil izvoljen za državnega poslanca v V. tržaškem okraju, kar je ostal do konca vojne. Ob italijanski vojni napovedi je bil poklican v vojake in je bil na fronti dve leti, ko je bil sklican državni zbor. Potem je sodeloval v parlamentu pri sestavljanju majske deklaracije. Ob prevratu je bil pokojnik predsednik tržaškega Narodnega sveta in potem član Narodnega Veča v Zagrebu, kjer se je zelo zavzemal za čim hitrejšo zedinjenje. V decembru 1918 je bil določen za delegata na mirovni konferenci v Parizu, kjer je ostal do leta 1925., nakar se je v Ljubljani vpisal za odvetnika. 1921 ga je vlada imenovala za delegata na rimski konferenci, pozneje pa še na portoroški konferenci. 1922 je bil definitivno prevzet v državno službo. Dobil je naslov pooblaščenega ministra in poslanika ter je prevzel vodstvo oddelka za mednarodne pogodbe. Vlada je sklenila, da bo veliki pokojnik pokopan na državne stroške. — Monterji mestne elektrarne so pričeli napeljevati električne žice po vsem grajskem poslopju. S tem se je realiziral svoječasn sklep gerentskega sveta o elektrifikaciji ljubljanskega Gradu.

16. V Beogradu je umrl svetovnoznani geograf in učenjak Jovan Cvijić. Ljubljanska univerza in Slovenska Matica sta razobesili žalne zastave, Geografsko društvo pa je sklicalo žalno sejo.

23. Volitve v oblastno skupščino so dale v Ljubljani tale rezultat: število volilcev je bilo 14.084, oddanih glasov 9253, na posamezne stranke odpade glasov: na ZDS 941, na SDS 4159, na SLS 3412, na NRS 510, na Bernota 77, na SKS 154. Za ljubljanske poslance v oblastni skup-

ščini so izvoljeni: dr. Anton Breclj, zdravnik, Anton Rojina, industrijec, dr. Dinko Puc, odvetnik, Ivan Tavčar, uradnik Delavske zbornice, in Ivan Mohorič, tajnik Zbornice TOI.

24. Danes so v znak protesta proti ukinitvi honorirane staža zdravnikov-pripravnikov in iz solidarnosti do zagrebških in beograjskih tovarišev štrajkali tudi ljubljanski medicinci.

26. Umrl je upokojeni gimnazijski ravnatelj Fran Wiesenthaler, zaslužen po svojem velikem latinsko-slovenskem slovarju, s katerim se je ukvarjal zadnjih 30 let. Delo pa zaradi velikih denarnih zadreg še ni moglo iziti. — Gradbeno ministrstvo je pooblastilo gradbeno ravnateljstvo v Ljubljani, da sme pričeti z deli za ureditev in tlakovanje ulic in prostorov med glavnim kolodvorom, Dunajsko in Masarykovo cesto ter Slomškovo ulico.

FEBRUAR 1927

1. Nikola Uzunović je po demisiji svoje prejšnje vlade, ki je bila podana pred nekaj dnevi, danes sestavil novo vlado, v kateri so trije ministri Slovenci, in sicer: ing. Dušan Serbec, minister za javne zgradbe, dr. Andrej Gosar, minister za socialno politiko, in dr. Fran Kulovec, minister za poljedelstvo in vode.

3. V nabito polni unionski dvorani je priredil svoj violinski koncert znameniti češki violinski virtuoz Vaša Přihoda. Uspeh je bil velikanski. — Ministrstvo za notranje zadeve je pozvalo komisarja ljubljanske mestne občine, da čimprej izvrši potrebne priprave za bližajoče se občinske volitve.

11. Umrl je Fran Drenik, eden zadnjih zastopnikov tiste slovenske generacije, ki se je zbirala okoli Janeza Bleiweisa, Josipa Jurčiča in mladega dr. Ivana Tavčarja. Bil je med ustanovitelji Južnega Sokola, član in odbornik Dramatičnega društva, ki je igral pri dramatičnih predstavah v stari čitalnici in v stanovskem gledališču, član Ljubljanske čitalnice, Družbe sv. Cirila in Metoda, Glasbene Matice in ustanovitelj Čitalnice, Posojilnice in Družbe sv. Cirila in Metoda v Spodnji Šiški. — Za novega upravnika Narodnega gledališča v Ljubljani je imenovan arhitekt Rado Kregar. — Mestni fizikat je objavil te-le zanimive podatke iz preteklega leta: porok je bilo 667. Otrok se je rodilo 1516, med njimi 61 mrtvorojenčkov. Reševalna postaja je prepeljala v bolnico 1739 bolnikov in ponesrečencev. Mestno kopališče ob Ljubljanici je obiskalo v času od 19. junija do 25. septembra 14.774 ljudi, mestno kopel pa 31.422 ljudi.

16. Ministrski svet je na svoji seji dovolil kredit v znesku Din 200.000— za popravo muzejskega poslopja.

20. Slovensko ženstvo je priredilo v univerzitetni zbornici spominsko proslavo Zofke Kvedrove s predavanjem Minke Govekarjeve. — Umrl je Urban Zupanc, trgovec in posestnik, bivši solastnik tvrde Skaberne, član upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke in znani lovec, ki ga omenja pisatelj dr. Ivan Tavčar v svoji knjigi »Cvetje v jeseni«.

23. V zbornici mestnega magistrata so se zbrali poslanci ljubljanske oblastne skupščine k svoji prvi seji. Velikega župana dr. Baltiča je zastopal vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka. Za predsednika skupščine je bil izvoljen dr. Marko Natlačen, za podpredsednika pa Josip Gostinčar. Dr. Anton Breclj je odložil svoj mandat za mesto Ljubljano, njegov namestnik je dr. Juro Adlešič. V zvezi s tem poročajo listi, da znaša površina ljubljanske oblasti 9195,4 km², število prebivalstva pa 537.079.

28. Umrl je Alojz Slanovec, oblastni poveljnik varnostne straže. Rodil se je 1865 v Ljubljani. Po odsluženju vojaščini je stopil 1894 v magistratno službo, kjer je ostal do 1913, ko je bila policija podržavljena, inspektor mestne straže. V državni službi je bil imenovan za okoliškega nadzornika, potem za kontrolnega nadzornika, tik pred prevratom za revirnega nadzornika, 1927 pa je postal oblastni poveljnik.

MAREC 1927

3. Veliki župan ljubljanske oblasti dr. Baltič je rešen svoje dolžnosti. Na njegovo mesto je imenovan dr. Vodopivec Franc. — Splošno žensko društvo slavi 25-letnico svojega plodnega delovanja.

9. Umrla je najstarejša ljubljanska meščanka in najstarejša Ljubljančanka vobče, 1827 rojena Hedviga Finz, vdova po znanem nekdanjem ranocelniku Francu Ks. Finzu. Pokojnica se je še prav dobro spominjala pesnika Fr. Prešerna.

20. Avtomatična telefonska centrala je pričela funkcionirati. Nekaj dni prej so se telefonistke »poslovile« od stare telefonske centrale. — Na plenarni seji Delavske zbornice je bilo med drugim sklenjeno, da se bo kmalu pričela zidati palača Delavske zbornice.

23. Dr. Vilko Baltič, bivši veliki župan ljubljanske oblasti, je nastopil svoje novo službeno mesto kot veliki župan užiške oblasti v Užicah. — Finančni odbor je v Beogradu sprejel amandman za novi volilni red Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

28. Na seji delegatov Zveze trgovskih gremijev iz vse Slovenije je bil sprejet oster protest proti amandmanu o spremembi volilnega reda za Zbornico TOI. Protestu sta se pridružili Zveza slov. obrtnikov in Zveza industrijcev. — V Linzu je umrl nemški pesnik Edvard Samhaber, prevajalec Prešernovih pesmi v nemščino.

APRIL 1927

1. V ljubljanski občinski sosvet sta imenovana tesarski mojster Pust in trgovec Gagl. — Likvidiran je oddelek za socialno politiko v Ljubljani. Njegove posle je prevzel notranji oddelek velikega županstva. Ob tej priliki je upokojen načelnik oddelka dr. Fran Goršič in še nekaj drugih uslužbencev. — Ob nastopu novega proračunskega leta je bilo zaradi skrčenja proračuna reduciranih veliko železničarjev, na univerzi pa 9 asistentov in 1 služitelj. — Dosedanji šef prosvetnega oddelka na velikem županstvu dr. Dragotin Lončar je razrešen svojih dolžnosti. Na njegovo mesto je imenovan dr. Karel Čapuder, doslej profesor na humanistični gimnaziji v Ljubljani.

5. Dr. Karel Šavnik, delegat ministrstva financ v Ljubljani, je imenovan za načelnika v finančnem ministrstvu. Na njegovo mesto je postavljen višji finančni svetnik dr. Ivan Rupnik.

17. Vlada Nikole Uzunovića je odstopila. Novo vlado, v kateri ni nobenega Slovenca, je sestavil Velja Vukičević. — Ministrstvo trgovine in industrije je odločilo, da določi civilne prisednike za obrtno sodišče v Ljubljani in njihove namestnike iz vrst delodajalcev Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, iz vrst delojemalcev pa Delavska zbornica. — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je prispevala v fond za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo Din 100.000—.

23. Gerentski sosvet je sklenil pretlakovati Dunajsko cesto med Figovcem in Gajevo ulico v svoji režiji. Mestna klavnica prične s 1. majem izdelovati umetni led tudi za stranke. Za Peričev spomenik se votira Din 15.000—, za Narodno galerijo pa Din 300.000—.

30. V Leonišču je preminul znani koroški narodnjak župnik Ante Gabron. — Okoli 400 nemških avtomobilistov iz Nemčije je potovalo skozi Ljubljano. Ulice, po katerih so vozili, so bile okrašene z zastavami. Ob prestopu meje na Planini pri Rakeku jim je veliki župan dr. Vodopivec brzojavno poželed dobrodošlico.

MAJ 1927

4. V Dovjem je umrl župnik Jakob Aljaž, znani turist in skladatelj.

8. Včeraj in danes se je vršil v Zagrebu kongres jugoslovanskih mest, na katerem so bila zastopana štiri slovenska mesta. Sprejet je bil pravilnik o ustanovitvi Zveze

mest, kakor tudi resolucija, v kateri se zahteva, da bi mesta kot samoupravne edinice ne spadale v oblastno in sresko samoupravo, nadalje zahteva, da se z zakonom ustanovi disciplinarna in sindikalna odgovornost župana in uradnikov napram občini. Živahno je bilo razpravljanje o zakonskem načrtu o mestih, važen pa je predlog o ženski volilni pravici, ki naj bi jo v mestih imele ženske, ki samostojno vodijo kako obrt, in tiste s popolno srednješolsko izobrazbo. — Trije člani gerentskega sosveta, dr. Ivan Stanovnik, dr. Valentin Rožič in Janez Nep. Jeglič so naznanili vladnemu komisarju Mencingerju svojo demisijo.

9. V unionski dvorani je priredila »Slovenska Matica« v zvezi z Narodno galerijo slavnostni večer, na katerem je imel uvodni govor dr. Dragotin Lončar. Njegovemu govoru so sledile orkestralne in pevske točke ter recitacije Levarja iz Cankarja in Župančiča. — Na zahtevo generalnega ravnateljstva carin je gradbeno ministrstvo ukazalo gradbenemu ravnateljstvu v Ljubljani, da naj se tlakujejo vse ulice, ki vodijo k carinarnici in carinskemu skladišču. Določen je kredit Din 2.000.000.—. — Umril je Oroslav Dolenc, znani svečar in posestnik v Ljubljani. Rodil se je 1853 v Škofji Loki. 1873 je prišel v Ljubljano, se že z 19. letom osamosvojil ter začel v nekdanji Gledališki, sedanji Wolfovi ulici svečarsko in medicarsko obrt ter trgovino. Pokojnik je bil občinski svetovalec nepretrgoma od 1887 do 1898.

12. V mestni klavnici je začela obratovati nova hladilnica.

14. Člani opernega gledališča so odpotovali na svojo turnejo v Sarajevo, Dubrovnik in Split, vseh skupaj 110 po številu. — Ljubljanska policija je uvedla svoj posebni jezdni oddelek, ki šteje 16 stražnikov.

20. Umril je dvorni svetnik in višji drž. pravdnik dr. Anton Kremžar. Rodil se je 1867 v Ljubljani. Gimnazijo je končal v Ljubljani, pravo pa na Dunaju. Pravno prakso je napravil pri deželnem sodišču v Ljubljani. Služboval je na raznih sodiščih Slovenije. 1924 je bil imenovan za višjega drž. pravdnika v Ljubljani. Pokojnik je bil član širše in ožje komisije za izdelavo projekta kazensko pravnega reda. Lani je bil honorarni profesor ljubljanske juridične fakultete za splošni del kazenskega prava. — Državna hipotekarna banka je kupila za svojo ljubljansko podružnico poslopje bivše Trgovske banke ob Dunajski cesti za ceno Din 3.000.000.—. — Semkaj je prispela skupina nemških gledaliških igralcev, da gostuje v dramskem gledališču. Na postaji so jih sprejeli zastopniki gledališča in igralcev.

29. Francoski institut je priredil topel poslovilni večer francoskemu konzulu de Flacheu, ki odhaja v Lvov. — Ida Kravanja, prva Ljubljančanka, je angažirana za filmsko igralko v Berlinu.

30. Pod okriljem »Jugoslovanske Matice« je bila danes slovesna proslava 10-letnice majske deklaracije. Mladina vseh ljubljanskih šol je priredila slavnosten obhod po mestu. Večer prej so dijaki ljubljanskih srednjih in strokovnih šol imeli svoje proslave v veliki unionski dvorani, v opernem in dramskem gledališču.

JUNIJ 1927

1. Društvo »Atena« je priredilo v kazinski dvorani lepo razstavo pogrnenih miz.

3. V hotelu Tivoli se je vršil II. redni kongres Zveze železničarjev Jugoslavije ob številni udeležbi delegatov iz vse države ter zastopnikov avstrijskih, bolgarskih, poljskih in romunskih tovarišev. Na kongresu je bilo storjenih več važnih sklepov.

4. Istotam se je vršila III. balkanska konferenca železničarjev, na kateri je bila sprejeta resolucija, ki zlasti zahteva stalnost dela, osemurni delavnik in kulturni eksistenčni minimum. — Ob priliki vsedelavskega zleta je bil v unionski dvorani velik koncert delavskih pevskih zborov.

5. Delavske prireditve, kongres železničarjev ter III. balkansko konferenco prometnih delavcev in železničarjev je zaključil veliki miting delavcev na Kongresnem trgu, kamor so prišle delavske množice po obhodu po mestu. Govorili so domači in tuji govorniki, od katerih je zlasti omeniti Eda Fimena, tajnika Internacionalne transportne federacije v Amsterdamu.

9. Ljubljano so obiskali delegati poljskih gospodarstvenikov, ki se mude že dalj časa v Jugoslaviji. Slavnostni sprejem je bil v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, ki so se ga udeležili veliki župan dr. Vodopivec, zastopniki Zbornice, mestne občine, Društva prijateljev poljskega naroda itd. Gostje so si ogledali mesto, zlasti sta jih zanimala tobačna tovarna in muzej, popoldne pa so napravili izlet v Vevče.

15. S kraljevim ukazom je razpuščen parlament. Nove parlamentarne volitve so razpisane za dan 11. septembra t. l. — Delavci kamnoseka Tomana so pričeli z deli za premestitev znamenja sv. Trojice izpred kavarnе Evrope na Kongresni trg. — Pri polaganju poštnega kabla so nalleteli delavci na Bleiweisovi cesti na star rimski spomenik. — Tehnična srednja šola obhaja kar pet jubilejev: 40-letnico sklepa, da se ustanovita strokovni šoli za les in čipke, 25-letnico združitve teh dveh šol, 15-letnico, odkar sta se preosnovali in preselili v novo Državno obrtno šolo, 10-letnico ustanovitve Višje obrtne šole in 5-letnico prve mature na Srednji tehnični šoli.

19. Prebivalci šentpeterske župnije so odkrili pred šentpetersko cerkvijo spomenik 326 žrtvam svetovne vojne, svojim sožupljanom. Spomenik je delo arh. Vladimirja Šubica.

23. Nenadoma je preminul ing. Viktor Zupanc, višji mestni gradbeni svetnik. — Zdravniki-volonterji v splošni bolnici, 15 po številu, so vložili pri ravnateljstvu bolnice spomenico, v kateri opozarjajo na svoj obupni gmotni položaj ter stavljajo tridnevni rok za izpolnitev svojih zahtev. Po tem roku zapuste bolnico.

26. Umril je trgovec in posestnik Josip Zidar, lastnik znane potovalne in izseljenške pisarne Canadian Pacifica. — Aeroklub je priredil na vojaškem vežbališču pri D. M. v Polju velik letalski miting, pri katerem so sodelovali vojaški letalci, med njima Sondermayer in Bajdak, ki sta pred kratkim napravila polet iz Jugoslavije v Indijo in nazaj. Ker je bila to prva prireditev te vrste v Ljubljani, se je udeležila velikanska množica gledalcev. Redki izžrebanci so se tudi vozili z letalom.

28. in 29. se je vršil pokrajinski zlet jugoslovanskega Sokolstva. Ob tej priliki je bil slovesno odprt sokolski Tabor.

JULIJ 1927

2. Slovesno je bil odprt VII. ljubljanski velesejem, na katerem je razstavilo tudi 27 naših slikarjev in kiparjev svoje umetnine. — V dvorani Tabora se je pričel abstinentni kongres ob veliki udeležbi delegatov iz vse države.

4. Trgovinski minister je izdal novo uredbo o organizaciji in volilnem redu za Zbornico TOI v Ljubljani. Volitve se bodo vršile meseca oktobra.

9. Vladni komisar Mencinger je na podlagi razpisa velikega župana z dne 8. t. m. objavil razglas, s katerim se razpisujejo občinske volitve za nedeljo, dne 2. oktobra. Voljenih bo 49 občinskih odbornikov in 49 namestnikov.

15. V Ljubljani je umrla Franja Koširjeva, vdova Guličeva, prijateljica pesnika, pisatelja in kritika Franceta Levstika, ki jo je ovekovečil v svojih najlepših pesmih.

21. Na svojem zasedanju je ljubljanska oblastna skupščina odobrila dogovor, sklenjen med oblastnim odborom in društvom Kranjske hranilnice zastran prevzema tega zavoda z vsemi aktivni in pasivi. Nadalje je bilo sklenjeno, da se uporabijo vse sile, da ne bi realka, ki ji je Kranjska hranilnica kot lastnica poslopja odpovedala prostore, morala jeseni na cesto. — Vlada je podelila svojo eksekvaturu Aleksandru Knezu za častnega danskega konzula v

Ljubljani. — Direkcija carin je odobrila 8 milijonov Din za zgraditev velike carinarnice v Ljubljani.

27. Ivan Vrhovnik, trnovski župnik v p., zgodovinar in ustanovitelj družbe sv. Cirila in Metoda, obhaja svoj zlato-mašniški jubilej. — Po odredbi prometnega ministra se morajo prebivalci, stanujoči po železniških vagonih za Sv. Krištofom in proti Dravljam, izseliti iz njih do dne 1. septembra.

AVGUST 1927

4. Z odlokom ministra pošte in brzojava se odpre letos v Domžalah moderna radijska postaja. Material zanjo pride iz Nemčije na račun reparacij.

10. Danes se spominjamo stoletnice rojstva dr. Lovra Tomana. — Semkaj je prispel angleški univ. prof. Wilfrid Hindle, literarni sotrudnik treh največjih angleških listov. Zelo se zanima za Slovence in slovensko literaturo. Študira Prešerna in pripravlja prevode Cankarjevih del v angleščino.

25. Vršil se je ustanovni občni zbor »Moderne galerije«, ki ima namen, nuditi vsem živečim umetnikom moralno in materialno zaslombo.

SEPTEMBER 1927

2. Zunanji minister dr. Marinković in prometni minister general Milosavljevič sta obiskala naše mesto. — Kralj in kraljica sta prevzela pokroviteljstvo Slovenskega lovskega društva, grški kralj Jurij, knez Pavle in knez Nikola pa so pristopili kot ustanovni člani. — Finančna delegacija razglašala, da izgubi konec tega meseca svojo veljavo papirnati drobiž po Din 1'—, 0'50 in 0'25.

4. Umrl je Anton Jebačin, najstarejši slovenski slikar, ki se je šolal še pri Wolfu in se je udeleževal skoraj izključno le v cerkvenem slikarstvu. — Danes so pričeli asfaltirati šentjakobski most. — Vladni komisar na magistratu je razglasil, da se bo začela pobirati posebna trošarina na vino po Din 0'50 od litra. Ta razglas je močno razburil gostilničarje.

11. Po vsi državi so se vršile parlamentarne volitve. V Ljubljani je izvoljen za poslanca dr. Albert Kramer. Volilnih upravičencev je bilo 15.126, od teh je glasovalo 10.101, in sicer: za SLS 4581, SDS 4604, za socialiste 438, za komuniste 478 volilcev. — Gimnazijski profesor dr. Anton Melik je imenovan za docenta geografije na filozofski fakulteti ljubljanske univerze. — V Mateni pri Ljubljani so našli 1'60 m globoko v šoti starodaven čoln, dolg 9 m in 1 m širok, napravljen iz enega debela. Najbrže je iz pred-rimske dobe.

18. V Rožni dolini se je vršila slovesna vzdava temeljnega kamna za novo kolonijo zadruga »Stan in dom«. Slavnosti so prisostvovali tudi zastopniki oblasti. — Ministrstvo socialne politike je dovolilo isti stavbni zadrugi po mestni občini ljubljanski iz fonda za borze dela 2 milijona Din posojila, ki bo služilo za nadaljevanje stanovanjske akcije in se mora vrniti v 25 letih. Obrestna mera znaša 4 %.

19. Danes se spominjamo 10 letnice smrti pisatelja Franca Maslja-Podlimbarskega. — Semkaj je prispela skupina 13 geografov berlinske univerze pod vodstvom univ. prof. dr. Norberta Krebsa, znanega raziskovalca našega Primorja.

22. Vršil se je mednarodni kongres organizacij za propagando tujskega prometa pod predsedstvom glavnega ravnatelja švicarske tujkoprometne zveze ministra A. Junoda. Zastopane so bile Avstrija, Belgija, Bolgarija, Velika Britanija, Grčija, Nizozemska, Holandija, Madžarska, Českoslovaška, Italija, Turčija, Švica in Jugoslavija.

24. Naše mesto je obiskala skupina 22 srbskih kmetovalcev-zadružnikov iz užiške oblasti pod vodstvom ondodnega velikega župana dr. Vilka Baltiča.

26. Na svojem potovanju po Sloveniji je prišel v Ljubljano patriarh srbske pravoslavne cerkve Dimitrije.

2. Občinske volitve so dale tole sliko: volilnih upravičencev je 14.546, oddanih glasov 10.432, od teh za SLS 3864, za socialiste 537, za SDS 4879, za radikale 513, za komuniste 392, za Neodvisno gospodarsko listo 247 glasov. Izvoljeni so: na listi Naprednega bloka: dr. Dinko Puc, odvetnik, Josip Turk, posestnik in podjetnik, Anton Likozar, nadučitelj v p., Ivan Tavčar, uradnik Delavske zbornice, Peter Šterk, trgovec, Josip Rebek, ključavničarski mojster, dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD, Ernest Vargazon, žel. uradnik, Franc Rupnik, žel. strojevodja v p., ing. Lado Bevc, uradnik gradbenega ravnateljstva, Miroslav Urbas, posestnik in trgovec, Karel Urbančič, poštni uradnik, Alojz Lombar, krojaški mojster, dr. Josip Klepec, odvetnik, Franc Zajc, mesar, Ivan Dachs, gostilničar in posestnik, Franc Pišek, železničar v p., dr. Rudolf Kropivnik, profesor, Valentin Urbančič, zasebni uradnik, Josip Ambrožič, mestni učitelj, Josip Lovša, posestnik, Ivan Vrbinč, posestnik, Ivan Mihelčič, elektrik in posestnik.

Na listi SLS so izvoljeni: dr. Andrej Gosar, minister in narodni poslanec, Evgen Jarc, profesor, Janko Jeglič, šolski ravnatelj, Franc Orehek, ravnatelj in posestnik, Franc Pust, tesarski mojster in posestnik, Anton Marinček, drž. uradnik, dr. Josip Jerič, odvetnik, Josip Pirc, drž. uradnik, dr. Valentin Rožič, profesor, Josip Olup, trgovec, Franc Debevec, žel. uslužbenec, Ivan Krvina, urarski delovodja, Josip Rajnar, žel. uslužbenec, Metod Golmajer, stavec, ing. Fran Rueh, drž. uradnik, Edvard Meze, posestnik, Josip Musar, mesar in posestnik, Miha Krek, novinar, Ivan Lipoglavšek, zasebni uradnik. Na socialistični listi Stanko Likar, tajnik OUZD, in Ljudevit Miklošič, železničar. Na napredni gospodarski listi: dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik, in dr. Miroslav Lukan, posestnik in vel. župan v p. Na listi Delavsko-kmečkega republikanskega bloka: dr. Milan Lemež, odvetnik, in Marcel Žorga, strojevodja. Na Neodvisni gospodarski listi dr. Vinko Gregorič, zdravnik in posestnik.

9. Danes je priletelo v Ljubljano prvo letalo, ki ga je kupil Aeroklub v Nemčiji. — Vsa naša ženska društva so priredila v Mestnem domu zborovanje, na katerem so zahtevala volilno pravico tudi za ženske.

15. V 87. letu svoje starosti je preminul akad. slikar in profesor Ivan Franke. Doma je bil iz Poljanske doline nad Škofjo Loko, ljudsko šolo je obiskoval v Cerkljah, gimnazijo v Ljubljani, slikarsko akademijo pa na Dunaju in v Benetkah. Potem je šel po svetu in ga je usoda zanesla celo na Kitajsko. Svoje prvo službeno mesto profesorja je nastopil na kranjski gimnaziji, hkrati pa je bil tudi konservator centralne komisije. Raziskavati je prišel zgodovino naše umetnosti in je kasneje opisal najzanimivejše starine naših starih cerkvic. Pozneje je bil prestavljen za profesorja na ljubljansko realko. Od njegovih del so najbolj znane cerkvene slike v nunski cerkvi v Škofji Loki, v Cerkljah, Predosljah pri Kranju, Dednem dolu, v ljubljanski frančiškanski cerkvi in v Ribnici. Med njegovimi portreti so najbolj znani portreti Josipa Jurčiča, Valvasorja, dr. Mencingerja, mecena Gorupa in pa njegov lastni portret. Najljubša motiva v pokrajinskih slikah sta mu bila Sava in Kamniške planine. Poleg slikarja je bil pokojnik vnet ribič, a še bolj vnet gojitelj rib, ki je zanje ustanovil drstišča na Studencu pri Ljubljani in na Poljani pri Želimljah, veliko pa je pripomogel do ustanovitve moderne ribogojnega zavoda v Bohinjski Bistrici. Mnogo je pisal o ribah in ribištvu v slovenščini, nemščini in angleščini. Na tem polju je bil priznan strokovnjak doma in na tujem.

27. V Aspangu pri Dunaju je umrla Terezija Stritarjeva, vdova po pesniku Josipu Stritarju.

29. Umrl je Ivan Robida, magistratni nadkomisar v p. Pokojnik se je rodil v Ljubljani 1845. Nekaj časa je bil sluga dr. Coste. Ko je bil ta izvoljen za ljubljanskega župana, je bil pokojnik sprejet v magistratno službo, najprej kot sluga, a s svojo bistrostjo in marljivostjo se je sčasoma povzpел do nadkomisarja. V mestni službi je bil polnih

45 let, nazadnje pri mestni policiji. Bil je zaveden Slovenec, kar je pokazal zlasti ob septembrskih dogodkih leta 1908., ko je v funkciji policijskega nadkomisarja ravnal tako, da slovenski demonstranti niso bili preobčutno kaznovani. Vse važnejše dogodke iz ljubljanske zgodovine je zapisoval v svoj listovnik, iz katerega je črpal že marsikateri zgodovinar. — V magistratni zbornici se je vršil kongres »Centralne središnje uprave saveza lovaških udruženj« pod predsedstvom ministra dr. Milana Stojadinovića in v prisotnosti številnih delegatov iz vse države, zlasti iz Sarajeva, Splita, Novega Sada, Maribora in Ljubljane.

30. Na zborovanju Društva hišnih posestnikov proti podaljšanju stanovanjske zaščite je nastal tolikšen trušč, da je posredovala policija in zborovalce razgnala.

NOVEMBER 1927

3. Umrla je Milena Žerjavova, soproga narodnega poslanca in ministra n. r. dr. Gregorja Žerjava. — Za novega pomočnika ravnatelja drž. železnice v Ljubljani je imenovan ing. Makso Klodič.

5. Evangeljska cerkvena občina slavi 75 letnico ustanovitve občine in zidanja cerkve in župnišča na Gosposvetški cesti. Hkrati se spominjajo naši evangeličani 400 letnice, odkar so se prvi protestanti v Ljubljani začeli zbirati okoli Matije Klombnerja ter praznujejo 100 letnico, odkar se je po 300 letnem premoru spet vršila prva protestantska služba božja v Ljubljani. Slavnost se je pričela snoči s slovesno fanfaro na zvoniku evangeljske cerkve z dvema starodavnima koraloma. Na slovesnost so prihiteli dr. Filip Popp, pokrajinski predsednik iz Zagreba, bivša ljubljanska pastorja dr. Schneider z Dunaja in Kubaček iz Bručka na Muri, zastopniki protestantov iz Maribora in Celja, iz Ljubljane pa zastopniki tujih držav, oblasti in mestne občine. Po slovesni službi božji, na kateri so sodelovali solisti ter vojaška godba, je bila poklonitev pred Trubarjevim spomenikom, potem pa svečano kosilo v »Unionu«. Popoldne je bilo slavnostno zborovanje protestantskega podpornega društva.

13. Ljubljanci so ob 7. obletnici rapalske pogodbe do zadnjega koticčka napolnili veliko unionsko dvorano, v kateri se je vršila veličastna manifestacija za naše brate na Primorskem. Nastopilo je več govornikov, na koncu pa je bila sprejeta resolucija proti krivicam, ki jih trpi naš narod v tuji državi. Zborovanje je poteklo mirno.

21. V opernem gledališču se je vršila proslava ob priliki sklenitve prijateljske pogodbe med Francijo in našo kraljevino. Prisostvovali so ji francoski generalni konzul iz Zagreba Boissier kot zastopnik francoskega poslanika Darda, ljubljanski konzul Richard, univ. prof. Martel, veliki župan, knezoškof, divizionar, komisar mestne občine ter drugi zastopniki oblasti poleg polne hiše občinstva. Slavnostni govor je imel pesnik Oton Župančič, za katerega se mu je zahvalil konzul iz Zagreba. Potem je moški zbor Glasbene Matice ob spremljavi opernega orkestra zapel marseljezo ter našo himno. Nato so sledile razne točke slavnostnega sporeda. — V Krakovem je preminula v 80. letu starosti Frančiška Goršičeva, dolgoletna orglavka v trnovski cerkvi, sestra pok. orglarskega mojstra Franceta Goršiča. — Minister za socialno politiko je odredil, naj se do 1. decembra izvrši likvidacija stanovanjskih sodišč.

24. Spričo vznemirljivih vesti iz Beograda o okrnitvi slovenske univerze v Ljubljani je sklicala akademska mladina nocoj v unionsko dvorano protestno zborovanje, ki

se ga je udeležila ogromna množica akademikov in meščanov. Vsi govorniki, tako univerzitetni profesorji kakor zastopniki akademikov, pa tudi zastopniki političnih strank, so bili v svojih govorih odločno in soglasno proti kakršnikoli okrnitvi univerze. Sprejeta je bila resolucija, ki je bila poslana prosvetnemu ministru. Na univerzi je bil sestavljen akcijski odbor akademske mladine, ki vodi borbo proti okrnitvi ljubljanske univerze. Hkrati se pripravljajo po vseh večjih krajih Slovenije podobna protestna zborovanja, na katerih bodo govorili akademiki.

29. Vršila se je prva seja novoizvoljenega občinskega sveta pod predsedstvom najstarejšega člana dr. Vinka Gregoriča, ki je pred prehodom k volitvi župana in podžupana izrekel oster protest proti okrnitvi univerze. Nato je dr. Gregorič naznanil, da je minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar odložil svoj občinski mandat in da je bil mesto njega poklican v občinski svet Josip Rutar. Volitve župana so dale tale rezultat: od 48 glasov jih je bilo oddanih za dr. Dinka Puca 23, za dr. Vladimira Ravniharja 21, za Marcela Zorgo 1 glas, a tri glasovnice so bile prazne. Za župana je bil torej izvoljen dr. Dinko Puc. Pri volitvah podžupana je bil tale rezultat: za Josipa Turka 23 glasov, za dr. Jeriča 21, a štiri glasovnice so bile prazne. Za podžupana je bil torej izvoljen Josip Turk.

30. Umrli je dr. Robert Kermavner, upokojeni finančni komisar, strokovnjak za davčne zadeve in lastnik davčno-posredovalne pisarne, pred leti vnet turist in eden najboljših poznavalcev Polhograjskih Dolomitov.

DECEMBER 1927

13. Prispel je novi poveljnik orožniškega polka, orožniški polkovnik Dušan Hadži-Jovanović, doslej poveljnik na Cetinju.

14. Na seji oblastnega odbora je bila sprejeta uvedba novih davščin na alkoholne pijače, na kavarne, gostilne in plesne prireditve, na premog, avtomobile in motocikle, v skupnem znesku 50 milijonov Din.

21. Umrli je dr. Janko Babnik, predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Rodil se je 1861 v Ljutomeru. Po končanih pravnih naukih je praktical po raznih sodiščih v Ljutomeru, Ljubljani, Logatcu, 1898 je bil dodeljen pravosodnemu ministrstvu na Dunaju. Ob prevratu se je vrnil v Ljubljano in prevzel administracijo poverjeništvu za pravosodje v Ljubljani, pozneje vodstvo oddelka ministrstva pravde v Beogradu. 1922 je bil imenovan za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Kot pravnik je bil pokojnik priznan strokovnjak. 1888 je bil urednik »Slovenskega Pravnika« ter soustanovitelj društva »Pravnik«. Veliko se je pečal s pravno zgodovino Slovencev, o čemer je pisal v »Letopisu Matice Slovenske«. Velika je njegova zasluga za slovensko-nemško pravno terminologijo. — Na strehi skladišča Gospodarske zveze na Dunajski cesti je izbruhnil ponoči požar, ki je grozil, da uniči poslopje in se razširi na sosednje objekte. Poklicnim mestnim gasilcem se je s pomočjo nove motorne brizgalne posrečilo, da so požar udušili.

22. Oblastni odbor je na svojem zasedanju soglasno sklenil, da se dovoli mestni občini ljubljanski najetje kreditov, in sicer: za mestno klavnico 6,000.000 Din, za stanovanjsko hišo na Ahačjevi cesti 3,000.000, 2,500.000 Din za odkup in razširitev električne cestne železnice in 6,200.000 Din kot investicijsko posojilo za regulacijo cest in ulic ter za zidanje stanovanjskih hiš.

»Kroniko« izdaja mestna občina ljubljanska, predstavnik dr. France Stelè, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna, predstavnik Francè Strukelj, za uredništvo, upravo in inseratni del odgovoren Pavel Debevec. — Ponatis člankov in slik dovoljen samo s pristankom uredništva. Rokopisi se ne vračajo. »Kronika« izhaja 4 krat na leto in stane za vse leto Din 60.—, za pol leta Din 30.—, za četrt leta Din 15.—. Za inozemstvo Din 100.—. — Posamezna štev. stane Din 30.—. Naroča se: Učiteljska tiskarna, Ljubljana.